

## UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 4/2008 rd

**Regeringens proposition om godkännande av avtalet mellan de nordiska länderna om ändring av avtalet om den rättsliga ställningen för samnordiska institutioner och deras anställda samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i ändringsavtalet som hör till området för lagstiftningen**

### INLEDNING

#### *Remiss*

Riksdagen remitterade den 29 april 2008 en proposition om godkännande av avtalet mellan de nordiska länderna om ändring av avtalet om den rättsliga ställningen för samnordiska institutioner och deras anställda samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i ändringsavtalet som hör till området för lagstift-

ningen (RP 43/2008 rd) till utrikesutskottet för beredning.

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- enhetschef Päivi Kaukoranta, utrikesministeriet.

### PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen ska godkänna det avtal som ingicks år 2002 om ändring av avtalet mellan de nordiska länderna om den rättsliga ställningen för samnordiska institutioner och deras anställda och lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i ändringsavtalet som hör till området för lagstiftningen.

Syftet med ändringsavtalet är att kravet på nordiskt medborgarskap vid anställning av personal till nordiska institutioner ska strykas. Avtalet ska dock innehålla en bestämmelse om att de ledande befattningarna ska fördelas mellan de

nordiska länderna när befattningarna tillsätts med nordiska medborgare.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i ändringsavtalet som hör till området för lagstiftningen. Avtalet träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga avtalsslutande parter har meddelat att de har godkänt avtalet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som ändringsavtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Motivering*

Syftet med avtalet som ingicks den 9 december 1988 mellan de nordiska länderna om den rättsliga ställningen för samnordiska institutioner och deras anställda är att förenhetliga och förtydliga den rättsliga ställningen för olika samnordiska institutioner och deras anställda och personalens anställningsvillkor också i förhållande till det egna landets och anställningslandets lagstiftning. Enligt artikel 2 i det gällande avtalet ska nordiska institutioner främst anställa medborgare i något av de nordiska länderna. Med Nordiska ministerrådets godkännande kan även medborgare från andra stater anställas.

I EG-rätten ingår det en princip enligt vilken all diskriminering som grundar sig på nationalitet är förbjuden. Fri rörlighet för arbetskraften tryggas i artikel 39 i EG-fördraget, där det står att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ska avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor.

Europeiska unionens medlemsstater har självständig befogenhet att avtala om och tillsätta tjänster, men de får inte tillämpa diskriminerande lagstiftning i strid med gemenskapsrätten. Bestämmelserna i artikel 2 i det gällande avtalet har ansetts stå i strid med EG-lagstiftningen, eftersom de ställer vissa hinder för arbetskraftens fria rörlighet. Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Bestämmelsen innefattar också principen att nationalitetskrav endast ska ställas i begränsad omfattning och när det är motiverat. I nordisk lagstiftning gäller detta krav

allmänt taget endast de högsta befattningarna inom statsförvaltningen och vissa kategorier av tjänster som är viktiga ur utrikes- och säkerhetspolitisk synpunkt och för den allmänna ordningen.

Enligt utredning är syftet med ändringsavtalet att kravet på nordiskt medborgarskap vid anställning av personal till nordiska institutioner ska slopas. Artikel 2 ska föreskriva att en rimlig fördelning mellan medborgare från de olika nordiska länderna eftersträvas vid anställning till de ledande befattningarna i varje enskild institution.

Utskottet anser ändringen motiverad eftersom den undanröjer konflikten mellan avtalet och grundlagen respektive EG-lagstiftningen. Enligt det gällande avtalet har samnordiska institutioner med Nordiska ministerrådets samtycke kunnat anställa medborgare från andra länder än de nordiska. Ändringen förenklar samnordiska institutioners förvaltning och är också av den orsaken motiverad. Det är befogat att i artikel 2 föreskriva att en rimlig balans mellan de nordiska länderna eftersträvas när de ledande befattningarna vid institutionerna tillsätts.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

### *Förslag till beslut*

Med stöd av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet

*att riksdagen godkänner avtalet enligt propositionen och*

*att lagförslaget godkänns utan ändringar.*

Helsingfors den 22 maj 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pertti Salolainen /saml  
vordf. Markku Laukkanen /cent  
Pekka Haavisto /gröna  
Antti Kaikkonen /cent  
Antti Kalliomäki /sd  
Ilkka Kanerva /saml  
Tanja Karpela /cent

Kimmo Kiljunen /sd  
Annika Lapintie /vänst  
Aila Paloniemi /cent  
Pekka Ravi /saml  
Ben Zyskowitz /saml  
ers. Juha Korkeaoja /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Olli-Pekka Jalonen.